

Kaj je vnetje obušesne slinavke?

Vnetje obušesne slinavke ali parotitis je vnetje žlez slinavk, ki se kaže z eno- ali obojestransko oteklino področja lica pred ušesom, lahko je prisotna tudi vročina.

Povzročitelji bolezni so največkrat sezonski virusi, ki povzročajo okužbe dihal. V tem primeru govorimo o **virusnem vnetju obušesne slinavke (virusnem parotitisu)**. Pred uvedbo cepljenja je bil najpogostejši povzročitelj virus mumps. Mumps lahko povzroča tudi zaplete, kot so vnetje možganskih ovojnic (meningitis), vnetje testisov, kar lahko vodi v zmanjšano plodnost, vnetje jajčnikov, trebušne slinavke, artritis in celo gluhost. Za okužbo ni vzročnega zdravljenja.

Pri otrocih vnetje redko povzročajo bakterije – takrat govorimo o **bakterijskem vnetju obušesne slinavke (bakterijski parotitis)**. Kaže se kot nenadna enostranska boleča oteklina z rdečino kože, pridruženo je tudi slabo počutje s povišano telesno temperaturo.

Vzrok vnetja obušesne žleze je pogosto tudi **zamašeno izvodilo slinavke**, pri katerem je oviran pretok sline zaradi kamna ali peska v izvodu. Oteklina se pojavi nenadno, običajno enostransko in se poslabša med hranjenjem, ko se poveča izločanje sline. Obolelo mesto je lahko boleče.

Kako bolezen preprečujemo?

Okužbe z virusom mumps učinkovito preprečujemo s cepljenjem, s katerim pričnemo okoli enega leta, pred vstopom v vrtec. Za polno zaščito sta potrebna dva odmerka. Preprečevanje bolezni je ključno predvsem zaradi možnih trajnih zapletov, ki jih ta virusna okužba lahko povzroči.

Kako prepoznamo bolezen?

Vnetje obušesne slinavke se kaže kot:

- eno- ali obojestransko oteklina in/ali bolečina v predelu lica pred ušesi,
- bolečina pri žvečenju ali požiranju,
- bolečina ob zaužitju kisle snovi,
- rdečina kože lica,
- povišana telesna temperatura,
- glavobol, utrujenost, slabo počutje, bolečine v mišicah.

Pri necepljenem otroku z vnetjem obušesne slinavke moramo pomisliti na možnost okužbe z virusom mumps.

Kako postopamo?

Otrok naj počiva, uživa dovolj tekočine in ima dobro ustno higieno. Hrana naj bo mehka. V primeru vročine ali bolečin naj prejme zdravila (paracetamol, po potrebi ibuprofen). Področje lahko nežno masiramo v smeri od ušesa proti nosu, lahko uporabimo tople obkladke.

Z uživanjem kisle hrane in žvečenjem spodbujamo izločanje sline. **Pri bakterijskem parotitisu** je potrebno antibiotično zdravljenje.

Gradivo je informativne narave in kot tako namenjeno izključno splošnemu informiranju. Gradivo ne more nadomestiti pregleda pri zdravniku. Opisane informacije so splošne narave in morda niso primerne za vsak posamezen primer. V primeru nejasnosti ali vprašanj se posvetujte s svojim zdravnikom, v primeru nujnih stanj vedno pokličite 112. Gradivo temelji na smernicah, veljavnih v maju 2026. Pregledali so ga pediatri in zdravniki, ki obravnavajo otroke in mladostnike. Avtorji gradiva ne zagotavljajo, da so informacije vedno popolne, popolnoma posodobljene ali primerne za vsak klinični primer. Prav tako ne prevzemajo odgovornosti za kakršnekoli posledice, ki bi lahko nastale zaradi uporabe navedenih informacij. Uporaba gradiva je na lastno odgovornost.

Kdaj k zdravniku?

- Če se pojavi otekanje področja lica pred ušesom,
- če je prisotna bolečina pri žvečenju ali požiranju,
- če je nad oteklino prisotna topla oz. pordela koža,
- če je oteženo odpiranje ust,
- če je gibljivost vratu zmanjšana,
- če se pojavijo glavobol, bruhanje, izrazita zaspanost in/ali zmedenost,
- če so prisotne bolečine v trebuhu ali testisih s pridružno oteklino le-teh,
- če ima otrok visoko vročino ali je splošno oslabel.

Gradivo je informativne narave in kot tako namenjeno izključno splošnemu informiranju. Gradivo ne more nadomestiti pregleda pri zdravniku. Opisane informacije so splošne narave in morda niso primerne za vsak posamezen primer. V primeru nejasnosti ali vprašanj se posvetujte s svojim zdravnikom, v primeru nujnih stanj vedno pokličite 112. Gradivo temelji na smernicah, veljavnih v maju 2026. Pregledali so ga pediatri in zdravniki, ki obravnavajo otroke in mladostnike. Avtorji gradiva ne zagotavljajo, da so informacije vedno popolne, popolnoma posodobljene ali primerne za vsak klinični primer. Prav tako ne prevzemajo odgovornosti za kakršnekoli posledice, ki bi lahko nastale zaradi uporabe navedenih informacij. Uporaba gradiva je na lastno odgovornost.